Ч. 82 (11.335). Львів, четвер 12. квітня 1928. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сором й образа.

Львів, 11. квітня 1928.

Вчора подали ми жмут автентичних відомостей, що торкаються наболілої справи „Народнього Дому". Коли представимо собі ті митарські перипетії, крізь які в останніх літах переходив „Нар. Дім", коли вдумаємося в ті бездоріжа, на які заведено найстаршу українську культурну установу, коли зупинимося над тими екстратурами, які заістнували в останніх днях, то біль, сором й образа мусять до глибини пройняти кожного українського громадянина.

Зо тільки подумати: „Народній Дім", найстарша культурна установа українського народу в Галичині, з метою підпомагати й творити українські культурні цінности, виховувати молодь, допомагати літературно-науковій творчости, зберігати й попирювати релігійно-моральне життя служить нині всьому іншому, тільки не цілям, покладеним в основу цеї установи. Замісць творити українську культуру нинішні керманичі „Нар. Дому" не творять по суті нїякої або консервують звиродцілі останки російськости; замісць виховувати українську молодь, вони витворюють штучно ренеґатів українського народу; замісць допомагати літературно-науковій творчости субвенціонується нужденний хрунївсько-москвофільський орґан- чик політичних групів. „Народний Дім" є фондацією в користь всього львівського українського населення, будинок „Нар. Дому" побудовано зі всенародніх складок усього галицько-українського населення, майно „Нар. Дому" зростало з доходів фондації цісарської і всенародньої та щедрих пожертв діячів і патріотів. „Нар. Дім" є в повному того слова розумінні українським національним всенароднім інститутом.

Тимчасом українське населення як міста Львова, так і цілого краю не має найменшого впливу на цю загально-національну установу. Завдяки специфічному положенню українського народу в Австрії в минулих десятиліттях, а особливо після угоди польської шляхти з габсбурською династією, довгий час керма національного життя в Галичині спочивала в руках тзв. старорусь кого табору, який в дальшій своїй еволюції все більше хилився до національного відступництва, щоби перед війною під впливами російської чорносотенщини завершити свій „еволюційний" шлях повним ренеґатством. Суприматія на протязі довшого часу старорусько-москвофільського табору віддала йому й беззастережний вплив у всіх національних установах, головно в „Нар. Домі" і Ставропигійському Інституті. Коли ж внаслідок зросту народництва і новітніх національних течій серед українського громадянства старорусько-москвофільський табор почав тапути і засклеплюватися до інтелігентського „фамілійного" гуртка, тоді протизаконно заведено в тих національних установах, що були в руках москвофілів, нумерус клявзус перед українським громадянством, зачиняючи ворота „Нар. Дому" і Ставропигії перед найвизначнішими і найбільш заслуженими представниками українського громадянства.

Правно ця узурпація національних установ і всенароднього майна була безосновна і насильна. Та в періоді старорусько-москвофільської суприматії посідання цим табором національних установ можна було в дечому оправдати. На основі виборчих вислідів „старорусини" могли твердити, що вони репрезентують більшість населення і тому їм як представникам більшости належить влада в національних установах. Від 1907 р. положення різко змінилося. Український національно-самостійницький табор побідив на цілій лінії, а москвофільських „вибранців" зведено до скромних останків російських національно-культурних і політичних впливів. Зовсім природно, що цей різкий зворот не міг лишитися без впливу на затяжний процес, який українське громадянство вело проти узурпаторів за посідання „Нар. Дому". Безпосередньо перед війною процес був остаточно закінчений і „Нар. Дім" вкінці мав перейти у посідання леґального представництва галицько-українського народу. Рекурс, внесений узурпаторами, а опісля війна перешкодила цю акцію. Аж в 1915 р. після відступу російських військ і втечі узурпаторів австрійський уряд настановив прав. комісаря в „Нар. Домі", а опісля віддав його тимчасовій українській кураторії до часу уложення і затвердження фондаційного акту й установлення постійної кураторії з представників українських культурно-освітних установ. Зміна ситуації в Галичині перервала цей процес. Дальша доля „Нар. Дому" відома. Керма цею національною установою почала майже з кожною зміною пори року переходити то до одної, то до другої „старорускої" котерії. Головну ролю в обсаді комісарів і „байратів" цеї установи почали грати поодинокі польські партії, а радше їх „кресові" відділи в залежности від рівня симпатій до того чи іншого „старорусього" діяча-емерита та своїх цілей і деструктивних завдань „старорусинів" в українськ. громадянстві при допомозі фондів „Нар. Дому". Довгий час, в ері Ґломбінського-Вітоса, фактичними керманичами „Нар. Дому" через своїх „старорусьних" мандатарів були львівські ендеки. Тепер ту ролю взяли на себе „одинковичі". А наслідок цих митарств є такий, що найстарша українська національна установа в Галичині з широкими культурними цілями є забороном антикультурности й ренеґатства, а її майно стало тільки притягаючою силою для всяких типів, які там шукають прожитку і синекур.

Сором мусить палити кожного українця і почуття глибокої образи мусить нас проймати до глибини душі, коли дивимось на ті містерії, яких обєктом є найстарша українська національна установа. Очевидно, за плечима „старорусьних" манекенів стоїть хтось сильний, який раз-у-раз своєю тактикою випробовує на нас силу наших нервів. Особливо цікавою є поведінка польських урядових чинників у справі „Нар. Дому". Без сумніву, кожний уряд, особливо в якійнебудь „чужоплемінній" справі має свою окрему політику. Однак і урядові чинники не повинні переходити межі. Бо кому віддано в посідання „Нар. Дім"? Як виявили сенатські вибори 146 людям у Львові (бо тільки голосів зібрала тут „русская" 20-ка!). Тих 146 замотиличених виборців це все „руское" населення Львова, для якого даровано колись площу під національний будинок. І незважаючи на те, „Нар. Дім" віддано одній ріжношерстній, ренеґатській партії, яка при виборах до сойму і сенату не здобула в Галичині ані одного мандату. До чогож воно йде?

Справа „Нар. Дому" є дрібна в порівнанні з іншими актуальними проблемами нашого життя. Але вона дошкулює нам більше, як інші несправедливі, ненормальні явища нашого життя. Бо „Нар. Дім" це наше питоме, власне майно. Це не є якісь політичні чи культурні здобутки на політичному підкладі, але це наша власна хата, це публичне майно українського народу, яким розпоряджаються непокликані люди і повертають його на свої ренеґатські цілі. Тому ця справа мусить нас глибоко вражати і боліти.

Дальша пасивність або здержувана активність у справі „Нар. Дому" зовсім не на місці. Мусимо вийти з дотеперішньої резерви і поставити її на порядок дня, щоби припинити розтрату національного майна і ренеґатську акцію епіґонів російської чорносотенщини. До цього в першу чергу покликана наша парляментарна репрезентація, а опісля як представництво львівського українського населення Комітет оборони національного майна, який досі одинокий цікавився справою „Нар. Дому", та українські члени прибічної ради м. Львова.

Справа „Нар. Дому" є справою нашої національної чести і гідности.

Як воно робиться?

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 4. квітня 1928.

I.

Як воно робиться? „Воно" — себто стаття, черга статтей, ціла книжка — на службі польській пропаганді за границею, передовсім у Франції. Без жарту: як саме воно робиться?

Дуже просто. Тільки треба мати рецепту. Рецепту — тай гроші.

А не знаєте рецепти, то візьміть при нагоді в руки чепурно, з образками видану книжку п. Дельвера під вимовним заголовком „Живуча Польща" (Charles Delvert, „La Vivante Pologne", Ed. Spes, Paris, 1927) і прочитайте її, або тільки перелистуйте.

Будете „збудовані".

П. Дельвера запросила Польща до себе в гості, з нагоди „Торгів Всхідніх" 1925, ще з гуртом інших французьких публіцистів. Запросили очевидно не задля самих тільки прегарних очей п. Дельвера і компанії, а тому, що людей цих польський уряд уважав здібними вплинути на публичну думку французького загалу, особливож на політичну орієнтацію французького уряду і французьких фінансових кол. У віддячу за гостину треба було віддати означені послуги польській пропаганді у Франції. На п. Дельвера припав обовязок написати книжку славословія в честь Польщі, книжку, за яку — вітвже сумлінні, — відповідний гонорар припав йому ся — окремо.

В книжці тій пречудово переплітаються зі собою два елементи, оба польсько го натхнення: 1) безконечні оповідання про польську гостинність (даремні залізниці-сальонки, обіди, рацти, музики, паради), щедро розсипана ad capiendam benevolentiam француза, тай 2) доставлені поляками статистичні, історичні, соціольоґічні, етноґрафічні „матеріяли" і „дати", у фабрикуванні яких поляки ще геть-геть перейшли навіть славетні фабрикати передвоєнної Угорщини, твер до установленої в ученому світі марки. Додайте до цього ще й дешеві, в легкому французькому стилі виписані компліменти й пеани в честь Польщі, її сили й будуччини, а мати-мете зміст цеї типічної книжки польської пропаганди в цілій її красоті.

II.

Зараз на вступі в Польщу, в Дзедзіцах, привитав французів польський міністр. Від тої хвилі аж до виїзду з Польщі наш автор без перерви переходив з рук одного польського провідника (guide) до другого, від одного гостинного дому до другого. Він бачив те, що його провідники вважали відповідним йому показувати, чув те, чого вони йому (тай Франції цілій!) до вірування подавали. Потемкінада польського видання.

Кілька зразків найкраще це ілюструє.

В Познані напр. перебув п. Дельвер вечір в гостях у польсько-французькому стовариш ені, на „знаменитій музиці". Опівночі повезли його на двірець „Два величаві вагони, зовсім нові, з досконалим комфортом були нам зарезервовані польським урядом", хвалить собі наш автор... У Варшаві він жив гостем у „молодого урядовця міністерства заграничних справ"... В Кракові гостило його (і як ще!) польське військове касино... У Вильні? „Ледви поїзд заїхав на двірець, почули ми Марсельєзу: вітала нас міська орхестра в повній параді..." „Потім повели нас до повозок, які нас ждали, і які переїхали між двома радами поліції в білих рукавичках, під звук трубок..." „Приміщено мене у графа М..." „Вечером одержали ми величавий фестин у найкращому готелі..." „Не можна сказати, як дуже зворушило нас таке приняття..."

А у нашому Львові? „Принято нас з таким самим захопленням, як у Вильні. Цивільні й військові власти були на двірці, в супроводі музики, що грала Марсельєзу. Поліція в парадних уніформах і з білими рукавичками творила шпалір і робила могуче враження своєю поставою..."

Доволі вам цього? Нехай і так. Бо як ні, то ми могли би вам навести ще десятеро більше подібних сокоалтних вражків.

Так воно робиться — „воно", тобто ставлення чужого гостя в добрий гумор, у прихильний настрій, в ентузіязм і захоплення. Після того „введення" він готовий буде, наче чисту правду, приняти Бог зна які брехні і гладко ковтнути чорт зна які вигадки. Гляньте на одну-дві — зпоміж багатьох сотон!

III.

Наш автор є у Львові, в „Малопольщі Східній". „Там аж до останніх часів панувала прекрасна згода (між „рутенами" і поляками іменно). Рутенська мова є майже та сама, що польська. Тільки релігія творить різницю: рутени є православні (ортодоксес). А проте співжиття є добре. Тільки кілька загорілих, підюджуваних більшовиками, викликають заворушення і далі піддержує напруженість."

Перекладаємо це слово за словом — смакуйте ж кожне слово! Смакуйте особливо ще й цим, що п. Дельвер — один з ... католицьких партій у Фран-

ній тай що свої „інформації“ про „праворославних“ галицьких гр.-католиків він друкує в головній католицькій накладні Франції (Spes , 17 rue Soufflot. Paris, 5).

Після цього зразка можете собі уявити цілу решту книжки. Нашому французові насилили наче медведеви кільце через ніс, і він втратив навіть звичайний французький нюх смішности. Не загикуючися, повторює він прям,' ось яке „ipsissima“ якогось львівського поліція: „Польща богата, богатша від Франції! Так! Маємо копальняні богацтва, яких немає у вас, вугілля, нафту. Напевне, Польща богатша від Франції! Я не заміняв-би!“

Гей, гей! Богатша!.. Богатша (і як ще!) від пребагатої, безприкладно засібної Франції, де перший-ліпший каменичний сторож куди краще мешкає, одягається і їсть ніж львівські судові радники, адвокати чи лікарі!

А кромі цього: трохи не всі ті копальні, ці нафти, те вугілля, то що — все те „богацтво“ — положені поза границями етнографічної Польщі. А справжня Польща, осередна, — сіра й гола, сама собою безнадійно бідна.

IV

Буде з нас, аж нині з тією книжкою. Книжки такі ... є їх тут уже добрих кілька десятків, тай щораз-то появляються нові подібні! — не маючи ніякого літературного значіння, мають велике значіння політичне. Вони ті imponderabilia, які формують французьку публичну думку про нашу сторону Европи взагалі, про нашу покалічену Батьківщину зосібна. Gutta cavat lapidem ... з одного боку, з другого: Calumniare audacter, semper aliquid haeret. Це „aliquid“ висловилося в самому тільки одному 1919 році ворожістю Клемансо до нас, висилкою армії Галера проти нас тай завішенням галицького статута. Res porro tractatur аж до нинішнього дня, без найменшої тіни протиділання з нашої сторони.

Відємний біланс наших моральних і політичних втрат у Франції певний і очевидний. Натомість затасний і незримий є відємний моральний і політичний біланс, який має Франція в цілій Східній Европі з вини своєї політики. Це біланс обурення, яким дишуть усі, за виїмком польського, народи цієї части Европи, проти Франції, як протекторки і союзниці польського імперіялізму.

Messieurs Delvert et cons. ont mal merité de la Patrie: панове Дельвер і тов. своїми книжками зле прислуговуються французькій Батьківщині.

В. Панейко.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Відгуки і замітки.

„Тривожні поголоски“.

„Тривожні поголоски“

В святочному виданні бульварного „Век-у Нов-о“ деякі львівські польські політики, як пос. Гавзнер, пос. Перацький і пос. Здзіслав Стронський, висловлюються на ріжні актуальні теми, що головно торкаються нового сойму, його працездатности, відношення сил, взаємин з урядом і т. і. Цю святочну балаканину значно поширює новий внехольський посол д-р Перацький, тривожними поголосками. Щож це за такі поголоски, з яких приводу д-р Перацький попадає в стан тривоги? Послухаймо його самого:

„Поза змінами устрою, щодо яких подрібно висловимося у відповідному часі, зазначу лише те, що ми є противниками якихнебудь територіяльних автономій і всякої парцеляції держави. Великою тривогою наповняють нас поголоски, що кружляють в останніх днях, немов то мали би вестися якісь офіціяльні переговори з УНДО-м про приєднання УНДО за ціну високих субвенцій на українські кооперативи, обсади становищ віцевоєводів на обраних українцями, як також далекойдучого узгляднення українського елементу при земельній реформі. Зазначую, що це наразі лише поголоски, які — дай Боже — щоби не здійснилися“.

Наводимо ці „тривожні поголоски“ як куріоз та як випробований вшехпольським радикальний засіб штучно підвисшувати „патріотичні“ настрої „кресової“ польської братії. Є це фантазія і то фантазія з „ворка Юдашового“.

З життя наших установ.

Перший зїзд голов філій „Сільського Господаря“ і агрономів у Львові.

В зїзді, що відбувся 30. березня ц. р. взяло участь 71 учасників, з чого було 21 делегатів Філій „Сільського Господаря“ 8 делегатів П. С. К., 35 делегатів Кружків „Сільського Господаря“ та інших і 7 делегатів центральних економічних установ. Між делегатами було: 26 агрономів, 4 ветеринарних лікарів, 5 священиків, 4 землевласників, 21 селян, 11 інших.

Зїзд відкрив президент „Сільського Господаря“ інж. Ю. Павликовський подаючи до відома привіти від Українського Агрономічного Товариства при Українській Госп. Академії в Подєбрадах та від редакції „Українського Агронома“. Після цього виголошено три програмові реферати, а саме: 1) інж. Ю. Павликовський: „Напрямні праці Т-ва „Сільський Господар“; 2) вет. лікар М. Стахурський: „Завдання „Сільського Господаря“ в ділянці сільсько-господарської ветеринарії“; та 3) інж. В. Воробець: „Завдання Філій і Кружків „Сільського Господаря“ під теперішну пору“. Після переведення дискусії над цими рефератами виголосив інж. Е. Храплливий реферат „Тиждень і свято „Сільського Господаря“ в році 1928“. На основі річевої дискусії яка протягнулась до вечірних годин, Зїзд приняв одноголосно такі постанови:

1) Зїзд одобрює напрямні праці Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ його Філій і Кружків на полі заступництва інтересів українського рільництва, на полі культурно-освітнім і на полі технічного двигання сільсько-господарської культури в усіх її галузях.

2) Признає доцільним методу праці побудовану на самодопомозі згуртованого в Товаристві українського рільника, як засобі ведучому до акції, що опирається на ініціятиві з долу, признаючи, що одиноким здоровим засобом допомоги зовні є допомога кооперативних організацій, гуртуючих українських рільників (самопомічна акція Тов. „С. Г.“ і акція збудована на співпраці з установами кооперуючими українського рільника).

3) Признає потребу передання всіх агро і зоотехнічних акцій ведених тепер в краю ріжними організаціями в руки Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові, як кермуючого центру, який обовязується всю роботу в краю вести через своїх агрономів, приділених до Філій Товариства по повітах. Супроти того звертається з проханням до повітових осередків кооператив, щоби вони своїх агрономів приділили до пов. Філій „С. Г.“ у своїх осідках і не відмовились від допомоги на їх удержання так як досі не відмовляв своєї допомоги на удержання агрономів при П. С. К. „Сільський Господар“. Доки це не буде переведене Зїзд уважає доцільним, щоби агротехнічною роботою повіт. агрономів при П. С. К. кермував „С. Г.“ на рівні з агрономами при Філіях.

4) При такім розподілі праці між „С. Г.“ а кооперацією в краю — Зїзд уважає конечним признати Пов. Осередки Кооп. торг. Синдикатами Філій „С. Г.“ по закупні засобів сільсько-господарської продукції і по збуті сільсько-господарських плодів.

5) Зїзд стає на становищі, щоби повітові агрономи, приділені до Філій „С. Г.“ а кермовані Головним Товариством утворили одну колегію агрономів при Кр. Т-ві госп. „С. Г.“, яка в відповідних секціях Товариства розробляла-б регіональні програми сільсько-господарської праці і провірювала висліди її, подаючи свої внесення Головній Раді Товариства до вирішення.

6) Взиває всіх українських рільників

до якнайповнішого обєднання в Кр. Т-ві госп. „Сільський Господар“, до оживлення діяльности всіх Філій і Кружків „С. Г.“, щоби благородним зусиллям власної організації недопускати до штучного засаджування серед українських рільників чужих „Зайонзків Заводових“, які мають за ціль підкопувати не тільки головну корпорацію українського рільника, але й українську кооперативну організацію — поставлену власними силами народу.

7) Зїзд одобрює проект відбуття Тижня і відсвяткування Свята „Сільського Господаря“ щорічно по всьому краю, цього року в часі від 13—19. травня, назначуючи одночасно день 16. травня днем свята „С. Г.“

Річниця одного розпорядку.

Дня 12. квітня ц. р. минає рік від видачі одного розпорядку польського міністерства віроісповідань і освіти, що наробив був богато шуму у польській пресі та серед польського громадянства. „Слово Польске“, а також інші польські часописи вважали цей розпорядок переломовим, а заповідали, що він спричинить „рушене“ польського шкільництва та страшили свою суспільність, що незабаром на терені „Малопольскі Всходнєй“ не буде польської школи. Щож це за такий страшний розпорядок, що мав принести тільки нещастя для польського народу? Відповідь на це находимо в 6 ч. „Дзєнніка Ужендового“ Міністерства віроісп. і освіти з 1927 р. і в 3 ч. „Дз. Уж.“ Кураторії львівського шкільного округа з дня 25. 5. 1927. Тим розпорядком є „Окульнік“ мін. Добруцького з дня 12. квітня 1927 ч. през. 3894-27, а яким зроблено несміливий вилім у дотеперішній шкільній політиці мін. Грабського. Цей розпорядок відноситься до урядової мови польських, українських та утраквістичних державних і приватних шкіл і впроваджує між іншими ось які постанови: На шкільнім будинку українських та утраквістичних державних шкіл мають бути уміщені написи в мовах польській та українській. Дирекції цих шкіл мають уміщувати оголошення до молоді і до сторін в обох мовах. На українські письма мають відповідати по українськи, а печатка повинна бути дво-

С. БОГДАН.

Вільно-козацький рух.

(Продовження.)

Вільно-козацький рух зовсім не можна трактувати як „молодий козацький рух“. Він є відновленням старокозацьких державних традицій в умовах нашого часу. Козаки змагають до відбудови своєї державности на споконвічно істотних і питомих козацтву підставах народоправства. Відбувається процес розкріпощення від російської надвлади, яка одинаково є надвладою деспота і тирана, чи він увінчаний царською короною, чи червоною зіркою комуніста, чи накриває голову блескучим циліндром „благовоспитаннаго демократа“.

Вільно-козацький рух є стихійним протестом козацьких мас, стихійно проявленим через найкращих представників козацтва — інтелігенцію: протест рівночасно і проти сучасного стану козацтва в Батьківщині і проти російсько-емігрантських тенденцій до закріпощення козацтва на далі в ролі „сторожевої собаки земського хозяїна“, історичним завданням якого є „переносити на кульбаці сідла російську границю“, а самому або „тиснутися“ на своїх батьківських землях або мандрувати геть у світ за очі коли московському панові забажаться „освоїть“ козацькі родові території.

Козацький сепаратизм виявлявся ще дома, підчас визвольної боротьби з РСФСР, лише обставини не дозволили йому виллятися в належні форми. Тим не менше визвольні тенденції одержали своє завершення в козацьких конституціях Дону й Кубані. По них Кубань є *Незалежною демократичною народною республікою*, а Дін — *Самостійною державою* збудованою на підставах народоправства (§ 1 Конст.).

Ці постанови козацьких конституцій і є базою вільнокозацького руху; їх свого часу приймали козацькі парляменти одноголосно; лише в той час, коли частина козацтва дивилася на самостійність, як на тактичний крок, тобто незалежність від більшовизму, як на засіб до перебудови б. імперії в федеративну республику, свідоме козацтво визнавало незалежність без всяких передумов і такий погляд винесло з собою на еміграцію.

Еміграційне політичне життя, невпинні заходи росіян до втягнення козацтва в коловорот загально російських інтересів, безоглядна безцеремонність пануючої нації, все це викликало в козацтві обурення і бажання відмежуватися від російської політики.

Відчуженість від росіян однаково відчувалася як в козацькій інтелігенції, так і в рядовій масі. В донському військовому архіві переховуються цікаві документи і листи, заяви і т. п. з приводу таких настроїв та й козацька преса не раз фіксувала саме такі прояви: козацька середньо-шкільна молодь і студенство, в усіх країнах світу, нераз виявляли в тій чи іншій формі протест проти звязування козацького життя з російським.

Цей процес сепарування вилився в утворення цілого ряду козацьких побутових організацій — станиць, хуторів, союзів, ріжних спілок і товариств, в яких козацтво в масі замикалося в своє окреме життя.

Такого роду явища природно викликали бажання частини інтелігенції організувати цей рух, ввести його в якісь рямки і побудувати на більше міцній ідеольогічній підставі. Напрямок вказувала сама інтуїція козацтва. Воно проявляло надзвичайний інтерес до своєї славної старовини, до забутої історії, хапалося кожної думки, кожної ідеї, яка підійскала-б придушене почуття необхідности незалежного будівництва свого життя.

Вихід у світ „Козацької біблії“ в 1925 р., великої історичної праці п. Сватикова „Россія и Донъ“ та низки книжок „Донської Літописи“ значно посунув вперед самостійницьку думку. З початком же 1926 р., в Празі, група козацьких письменників і журналістів, донців, кубанців і терців заснувала наукове „Т-во студій козацтва“, в якому з захопленням віддалося історичним і державно-правним студіям, користуючися празькими бібліотеками, музеями й козацькими архивами, що їх вивезено за кордон.

В той же час козацька молодь в ріжних середніх школах, а найбільш в Донському кадетському корпусі, створила цілий козацько „революційний“ рух. Він давав немало турбот їх російському і зросійщеному козацькому начальству. Там появляється цілий ряд „нелегальних“ козацьких журналів, листівок, в яких учні як вміють так і висловлюють свої вільно-козацькі думки: в прозі, поезії. Всюди з них так і лізе так і кричить самостійництво й незалежництво.

В празькому науковому т-ві сама праця теж пішла в самостійницькому напрямку. Зрештою все викристалізовувалося так, що з початком минулого року була вже пекуча потреба висунення наукового руху на ширшу козацьку суспільну арену. Українці дали в цьому напрямі значну допомогу — вони дали можливість здійснити початок практичної праці по козацькому визволенню.

Вище вже вказувалося на те, що російська преса невпинно намагається здискредитувати і самий вільнокозацький рух і його джерела, союзників і провідників. Вона найчастіше ганьбить редакторів журналу „В. Коз.“ як напр. Білого і Фролова, донського поета Колесова, істориків Бикадорова і Старикова, соціольога д-ра Федорова, а далі Вихлянцева, Глазкова й інших. Яких тільки „кваліфікацій“ не видумують для них росіяни!

(Докінчення буде.)

мовах. На жадання родичів та опікунів шкільні свідоцтва мають бути писані в двох мовах: польській та українській. На учительській конференції можуть учителі-українці промовляти по українськи і їх промови мають бути запротоколовані в українській мові.

Минув рік і, хоч польські часописи заповідали кольосальні зміни, майже нічо не змінилося. Написи у двох мовах появилися лише на деяких шкільних будинках; по селах, місточках, а навіть декуди у Львові не бачимо їх. Про шкільні свідоцтва з українським текстом нічого не чувати. Від появи згаданого розпорядку вже два рази роздано свідоцтва, однак лише в польській мові. Хто винен цьому занедбанню? В першій мірі батьки дітей, що не домагаються українських свідоцтв. Не вистарчить домагання спрямовувати до дирекції шкіл або до учителів, треба звернутися прямо до Міністерства. Бо шкільні дирекції одержують бляноети свідоцтв з державної друкарні у Варшаві, а ця присилає виключно польські бляшкети, хоч в її цінпику находимо також утраквістичні бляшкети. Під впливом повавичання маловажиться у нас такі справи, як мова свідоцтв, печаток і написів, але забуваємо на те, що ці позірно дрібні справи мають великий вплив на молодь і на широкі верстви народу. Не смімо ігнорувати і найдрібніших прав, бо, ігноруючи малі, привикнемо занедбувати великі.

Один з батьків.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Культура і побут.

(Причинки до галицько-руського відродження.)

— Знаєш мамочко нам конечно треба якогось образу.

— Образу Ніночко? Хібаж нема?! Над кожним ліжком є образ. А хочеш, то купи собі ще оттого мурина, що хусточку підносить з землі. Такі при нім красні рами...

— Ах ви мамочко про Отелля. Ні, я хотілаб щось оригінального.

— Купи собі й оригінальне, як хочеш. Тільки вважай на ціну, бо обідруть тебе, які не счуєшся. Перед війною я торгувала один дуже оригінальний: цісар з цісаревою і архикнязями їдуть човном по озері...

— Ах мамочко я не про такий...

— Певно, що тепер часи змінилися. Я розумію. Тобі треба більше модного.

— Я мамо хочу такого, щоби був ручно мальований.

— Про мене. Але тяжко нині знайти маляра, щоби вмів добре вдати. Тато хотів раз святого Юрія, дав до маляра образочок, а він коня навіть не вдав. Більше на корову скидався.

— Не знати мамочко, що то був за маляр... Ануж то який експресіоніст?

— Не жаден експрес, а таки правдивий маляр. Повози дуже красно малював, а Юрія не втяв.

— Ех, мамочко, якіж бо ви! Я хочу від якогось артиста нашого купити собі образок; краєвид, церкву або головку. Нехай і в нашій хаті буде культурно.

— Про мене, тільки щоб він тебе не оциганив. А на рами вважай. Скаже, що дубова, а то звичайна сосна.

— Я мамочко не тільки тому хочу купити, щоби мати оригінальні образи, але й тому, що наші малярі дуже бідують. Требаб їм помогти.

— То знов як станеш їм помагати, то ці й сама грошей збудешся. Мало то бідних на світі.

— Мамочко дорога. Ще ми через два-три образи не збідніємо. Ось тато авто купив і шофера тримає і бензини стільки купує, а ще знаку нема. Ми ще можемо по два авта і з пять шоферів мати, як схочемо.

— То правда, доню, але що інакшого авто, а що інакшого образ. Авта хтонебудь не має. А з наших, то таки мало хто.

— Так так мамочко, але треба щось і для культури зробити.

— Я там тої фільософії не знаю. Кажеш треба, то добре! Ти читаєш книжки, ти вчилася в гімназії, ти ліпше знаєш.

— Завтра мамочко ми підемо до міста і зайдемо до маляра. Я буду говорити з ним, а мамочка нехай тільки слухає.

— Про мене.

— — — — — — — — — — — —

Другої днини.

— Пане артисте. Тут були дві якісь пані і питали за вами. Хочуть образ купити. Приїзджали автом!!...

Третьої днини.

— Пане артисте. Ці пані були нині три рази і допитували, коли ви буваєте дома. Казали, що завтра коло 12 в полудне будуть тут знову.

Маляр затирає руки з радости.

...Дві пані, чотири рази на третій поверх! Автом... Видно богаті...

— Українки чи польки?

— Не знаю, бо по польськи питалися. Але мені здається, що українки, бо одна казала: „вкупіць" замісць „купіць".

Четвертої днини...

На третьому поверсі, в кімнаті маляра небувалий порядок. Бруди під ліжком, хліб віджений бо „буде нині і вудженина", підлога мало що не блищиться.

Маляр навіть підголений.

Пів до другої — стук у двері.

— Прошу! (рука тремтить поправляючи краватку).

Входять дві пані, старша з пенсне, молодша з песиком.

— Чи тут пан артист?

— Я сам.

Маляр подає крісло (позичене в господині). Старша пані сідає.

— Ми хотіли б купити образ — починає молодша. — Пейсаж, акварелю, евентуально краєвид... (приглядається). На приклад цей. Скільки він коштує?

— Вісімдесять золотих.

— Вибачте, я не дочула! — обзивається старша пані. — Скільки?...

— Вісімдесять.

— Ві-сім-де-сять!...

Старша пані дивиться іронічним поглядом на дочку, дочка на песика. Маляр почуває, що помилився.

— Я тільки так для українців... Ясна справа... Волю українцям за півдармо...

Мамочка і дочка дивляться на маляря як на варіята, пес його підзорливо обнюхує.

— То для нас за великий видаток! — каже дочка.

— Ще я без ума! — викидає з себе мамочка встаючи.

Виходять гордо, як королівні з... Борислава. Пес обертаючись шкірить зуби на маляря.

Ізза дверей долітає:

— Вісімдесять золотих! Просто безличність (це мамочка).

— І попирай тут рідну культуру!... (це Ніночка).

А з середини:

— Вдавіться своїми долярами! (це маляр).

Галактіон Чіпка.

ДЕКРЕТИ УРЯДУ В СОЙМІ.

Варшава, 10. квітня 1928.

(Власні телефонограми.)

(ік.) Ще в суботу зложено в соймовій канцелярії згідно із приписами конституції декрети президента Річипосполитої, видані на основі надзвичайних уповноважнень, одержаних від попереднього сойму, які теперішній сойм мусить затвердити або ухилити. Зголошено 276 декретів. Список усіх тих декретів творить обемистий зшиток. Між іншим є тут всі важніші розпорядки президента, які викликали вже у своїм часі публичну дискусію, напр. справа грошевого обороту, у справі зміни статуту Польського Банку, розпорядок про про вальоризацію житт, розпорядок про 10-проц. надзвичайний додаток до безпосередніх податків. Дальше є оставлені пресові декрети, розпорядок про зміну устрою загальних судів, про зміну Найвищого Адм. Трибуналу, про службове становище університетських професорів, про комісію інвестиційної позички, про прикордонну полосу і т. д. Вже з вичислення тих кількох декретів можна сподіватись, що вони викличуть у соймі дуже горячі дискусії. Між іншим сама скількість декретів насуває вже тепер деяким послам поважні застереження. І так під одною датою 22. березня ц. р. уряд оголосив 58 декретів із силою законів. Зазначують, що така масова продукція законів обнижує, так мовити, автоматично законодатну вартість. Процедура полагодження урядових декретів соймом буде та сама, як у попередньому соймі. Всі декрети будуть розіслані до відповідних комісій, які зі свого боку будуть зголошувати внески на їх затвердження, зміну або анулювання. Марш. Дашинський, вернувши зі святочних ферій, вже приступив до розгляду всіх тих декретів і розподілу їх до відповідних комісій.

ЗАКОРДОННІ ПАШПОРТИ ДЛЯ УЧИТЕЛЬСТВА.

(ік.) Міністр освіти видав обіжник, у якому повідомляє загал учительства, що одержання пільгових пашпортів на виїзд за границю не буде зустрічати таких труднощів, як минулого року. Передовсім учителі чужих мов мають вигляди дістати книжкові пашпорти. Досить буде виказатися, що виїжджає за кордон для студій.

НОВА ФОРМА КРЕДИТУ ДЛЯ ХЛІБОРОБІВ.

(ік.) Оголошено розпорядок президента Річипосполитої про нову форму кредиту для хліборобів, а саме про реєстровий, рільничий застав. Реєстровий рільничий застав є особливою формою реєстрового заставу на рухомостях. У противенстві до дотеперішньої форми заставу на рухомости теперішня форма невідручного заставу полягає на тім, що рухома річ буває заставлена в руках довжника. Відбуваеться це так, що умова заставу, чи то в формі урядового акту, чи відповідного засвідчення приватного акту полягає на вписанні до судового реєстру, а віритель дістає відповідний документ, який може відступити в дорозі сесії іншим особам.

ЗМІНА У ПОЛЬСЬКОМУ ЗАКОРДОННОМУ М-СТВІ.

(ік.) Швидко наступить зміна на становищі начальника персонального відділу у польському м-стві закорд. справ. Дотеперішній начальник Дзедушицький виїзджає на становище посла до Каїро. На його місце вступити має Роман.

НОВИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ СТАТУТ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРД. СПРАВ.

(ік.) 15. п. м. входить у життя новий організаційний статут М. З. С. Цей статут ухвалений радою міністрів 20. березня ц. р., а оголошений щойно 7. квітня ц. р. Він змінює основно дотеперішню організацію польської закордонної централі.

НОВИНКИ

— **Львівська хроніка.** Польський Великдень минув, як стверджує польська преса, з гумором, із темпераментом, здебільша „поважно і без трагічних епільогів". Це значить: Ратункове поготівля помагало в 100 випадках раненим, чи то побитим чи підрізаним. У звязку з цими людськими ранами сліди неодної рани лишились по хатах (як напр. у міських бараках при Полтвяній вул.), каварнях (нпр. Удільова), а навіть на вулицях (нпр. Неншкого), де кров таки трохи покапала. Кільканадцять авантур таки скінчилось одним трупом на Замарстинівській вул. — Вчора авто розїхало в смерть 27-літню жінку Готфрідову між вул. Легіонів і Сикстуською. — Крадіжей було пів копи.

— **Земля Франца Йосифа.** У 1873 р. замаяв австрійський прапор на вишці підбігунових островів на північ від „Нової Землі". Австрійські мандрівники Юлій Паєр, Карло Вейпрехт і Ганс Вільчек відкрили їх. Австрія не мала з них нічого більше крім химерної слави, нікому невідомої. Коли почалась війна, Росія заанектувала їх зовсім просто, бо на цих островах не було й австрійської варти. Та теж забула про цей здобуток. Земля Франца Йосифа називалась по давньому і навіть гарячка перехрещування старорежімних назв її не торкнулась. Аж ось Італія устами Муссоліні пригадує, що підчас Мирової Конференції забули про одно справедливе італійське домагання, про яке й Італія теж тоді не тямила. „Земля Франца Йосифа" повинна належати до Італії. Чому? Бо її відкрила колишня австрійська фльота. А все те, що колись належало на морі до Австрії, належить тепер до Італії. Австрія не має моря ні кораблів, отже не треба їй кольоній. Муссоліні пригадав собі „Землю Франца Йосифа" імовірно у звязку з експедицією Нобіле до північного бігуна. Заки Італія поширить свою територію до півн. бігуна, вона хоче мати вже нині там станицю. Відень не протестує. Він замісць півн. бігуна має Семерінґ; СРСР теж не обзивається. Хоче Муссоліні заняти „Землю Франца Йосифа", нехай спробує вислати туди експедицію. Чудовий клімат для італійців!

— **Власниця найкращого брилянта.** У Париж приїхала власниця найбільшого брилянта в світі, американська артистка Пеггі Джойс, яка купила його недавно на ліцитації в Ню Йорку за 300.000 долярів. Смілива артистка не лякається, що може за нього заплатити колись ще дорожше: своїм життям. Співробітник „Пті Журналь" мав з нею таке інтерву. — Чи ви носите брилянт при собі? — Ні, ніколи. Коли я хочу його носити, тоді телеграфую туди, де він находиться і їду за ним. А за мною крок за кроком мій детектив. — Але це неприємно. — Ні. Цей пан знає прегарно своє ремесло і я його не запримічую. Але тому, що всі знають, що він при мені, ніхто не зважується напасти на мене. Я ношу брилянт раз або двічі в місяць. — Чи це дійсно найкращий брилянт у світі? — Брилянт англійської королевої, другий щодо якости, не може з ним рівнятись. — Яке ви маєте почування, коли носите його на шиї? — Я горда ним. — Кажуть, що ви приїхали у Париж вийти замуж? — Це неправда. Я приїхала відпочати. — Які маєте пляни? — Я граю тут у кіно і маю намір грати в театрі.

— **Весілля чудотворців.** Є ще країни дуже близькі нам, майже рідні, де не щезли старі, приємні звичаї, коли весілля тривало повний тиждень. Цими днями бачило таке свято місточко Течо на румунсько-чехословацькім кордоні, куди зїхалось усе населення із нашої недалекої Вижниці над Черемошем. У Вижниці мешкає рабін-„чудотворець" Гагер. Він женив свого сина із правнучкою другого „чудотворця" рабіна із Сандеця. На таке весілля зїхались довколичні хусиди, як гості. 10.000 осіб сіло до вечері. На цей день рабіни зарізали 7.300 курок, купили 300 кільо мяса і купили 10.000 яєць. Крім міліонерів, ще тільки „чудотворці" можуть нині давати такі весілля!

— **Світова всячина.** На австро-чехословацькім кордоні найшли тіло 24-літньої невідомої жінки, яка імовірно впала жертвою звироднілого злочину. — У Вердені вперше дзвонили на Великдень дзвоном, який завісили там святочно минулого року, після перевезення його з Парижа, де він повідомляв про мир. — Будапештенський суд помилував решту вплутаних осіб у справу фальшування франц. банкнотів. — У Кракові згорів театр „Багателя" вартости пів міліона зол.; причина пожежі невідома. — Турецький міністр закордонних справ дійшов у Мілянї до повного порозуміння з Муссолінім у справах обох держав. — У Мексику епідемія віспи забрала 660 осіб. — У Ню Йорку вударились два поїзди; двох убитих, 30 ранених. — У Льондоні продали на ліцитації рукопис відомого архитвору Люїса Карроля „Аліса в країні чудес" з 1863 р. за 15.400 фунт. — Предсідник бельгійського летунського товариства бар. Цейлен призначив премію 1.300.000 фр. тому летунові, що перший перелетить без зупинки з Ню Йорку до Остенди.

— **Лік на нерви.** Страшна пошесть самогубиїства має вже свою постійну рубрику в часописах. З приємністю приходиться занотувати випадок, що кандидат на самогубника вирятувався просто чудодійним способом. Один з відомих громадян вже витягнув був револьвер, щоб застрілитися, коли зір його впав на стіну і рука з револьвером опала. Побачив там прекрасний килим від Хамуди і жаль йому зробилося покидати його другим.

З театру.

До вистави опери „Над Дніпром".

Під таким заголовком появилася в 73 ч. „Діла" день перед виставою опери Е. Форостини коротка замітка, яка, подаючи основу лібретта, кінчиться тими словами: „Щоби дати спроможність і львівському громадянству побачити і безпристрастно оцінити працю нашого молодого, мало відомого композитора, дирекція нашого театру у Львові виставляє її дня 31. н. м. в салі Т-ва ім. Лисенка. Є це від десятків літ друга більша музична праця на полі творчости рідного мистецтва. (Перша: опера „Відьма" Ярославенка).

Поява чи радше вистава нової опери є в музичнім житті [illegible] народів подією культурно розвинених [illegible]. Проф. [illegible] безумовно [illegible] ваги. [illegible] відомий чеський [illegible] музики, мав [illegible] раз сказати, що [illegible] не має своєї національної опери, [illegible] більшу вагу і значіння [illegible]

виставлення нової нашої опери у нас, коли, як сказано в наведеній замітці, є вона ледви другою більшою музичною працею за цілі десятки літ. Самозрозуміло, що сама подія як така повиннаб найти відгомін не лише в опінії публики як такої, але і в фаховій критиці без огляду на те, чи оцінка випаде позитивно, чи негативно. Одначе з жалем приходиться ствердити ще те, що ми бачили і чули в дні 31. м. м., виходилюється цілковито не то зпід оцінки — хочби найбільш „безпристрастної", але взагалі зпід змоги трактувати ту подію поважно. Праця на культурно-мистецькій ділянці у нас в Галичині мусить згори рахуватися з ріжного роду обмеженнями та недомаганнями, тимбільше, у виставі опери. Можна було замкнути очі на ріжні недомагання чи то технічної чи іншої натури, можна з бідою оправдати їй обсаду „збільшеної орхестри" з фортепяном, але тоді було не затулити собі ух перед тим всевладним хаосом звуків, який панував на протязі чотирьох дій. І тут важко рішити, кого більше винувати: чи композитора, який колиб уже його оправдувати — хіба цілком не був поінформований про стан вистави, чи дирекцію театру, яка мала відвагу виступити з такою виставою не в якійсь провінціональній закутині, але у Львові! Того роду вистава унеможливлює хочби зовсім негативне, але поважне становище супроти композитора та усуває хочби найдальше йдучу поблажливість щодо самої вистави. Того під кожним оглядом прикрого факту не можна оправдати ні тим, що дирігент загубив партитуру і навіть деякі голоси, ні якоюсь анальогією, що на нашій сцені виставлювано вже перва і в небогато кращому виді інші опери — навіть славних композиторів...

В даній випадку повного провалу опери поносить вину не тільки дирекція театру, яка в оголошеній замітці станула на позиції піонїра рідного мистецтва, а не мала відваги відкликати вистави, коли дійсно зайшли такі причини (як загублення партитури і голосів), які обнижували так сильно рівень вистави, але до певної міри і сам композитор, який хіба мусів бути на останній пробі, а не спротивився виставі, згл. не запротестував хочби і прилюдно проти того роду поведінки. На нашу думку обі сторони не можуть мати до себе жалю, себто: композитор до управи театру (коли дозволив перейти так безпощадно по своїм трупі) і навпаки: управа театру до композитора (колиб навіть опера — абстрагуючи від кваліти виведення — не представляла собою ніяких мистецьких цінностей).

Жаль і то вповні оправданий може мати тільки наше громадянство, яке заклинувало до безпристрасної оцінки опери, а наражено на безпримірні душевні тортури. Бож годі від слухачів вимагати, щоби вони вдоволилися сяктак доступними для здорового уха „вражіннями" чи то маршового хору Дніпровних козаків з першої дії, чи танкових ритмів з другої, чи колискового мотиву з третьої дії. На всякий випадок того роду вистави не зближують нас до вгорі наведеного культурного поняття нації, а радше його негують і то в застрашаючий спосіб.

Я. Б.

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. Н. Стадника (вул. Шашкевича): Перерва.

Міський великий театр:

11-го г. 7·30 веч. „Льогенгрін".
12-го 7·30 веч. „Гамлет".
13-го г. 7·30 веч. „Статисти життя", комедія Бірабо (премієра).
14-го г. 3 попол. „Паганіні" (знижка).
14-го г. 7·30 веч. „Статисти життя".

Міський „Театр Новин":

11-го г. 8 веч. „Леді Шік".
12-го г. 8 веч. „Леді Шік".
13-го г. 8. веч. „Леді Шік".
14-го г. 8. веч. „Леді Шік".

КІНА.

„Апольо": „Скандал у Петербурзі".
„Лев": Князь Селіман Декобри.
„Палас": „Герої вогня".
„Фатаморгана": „Паризькі нетрі".

ОПОВІСТКИ.

Підготовляючий курс до вступного іспиту до І. кл. гімназ. улаштовує „Учительська Громада" в Перемишлі. Зголошення устні і письменні приймає проф. Осип Лісикевич в гімназії або в дома вул. Шашкевича ч. 2. Початок курсу 1-го травня н. р. При цій нагоді подається до відома, що нема обмежень відносно принятя до гімназії. 1917 1—1

Порядок Богослужень в Архикатедральній Церкві св. Вмч. Юрія, від 12-го IV. до 17. IV. 1928. Дня 12. IV. Великий Четвер: год. 6. р. Утреня, год. 8·30 р. Торжественна Архієрейська Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею і з чином освячення Антимінсів, св. Мира і умивання ніг, год. 6. веч. Страсти Христові. — Дня 13. IV. Велика Пятниця: год. 9. р. Царські Часи, год. 11. Вел. Вечірня і винесення Плащаниці, год. 4·30 поп. Псальми, год. 6. веч. Єрусалимська Утреня. — Дня 14. IV. Велика Субота: год. 8·30 р. Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею, год. 5·30 веч. Надгробне, год. 6. веч. Воскресна Утреня. — Дня 15. IV. Світлий Праздник Воскресенія Г.Н.І.Хр., год. 6. рано І. Читана Служба Божа, Проповідь і свячення Пасхи, год. 9. р. Торжественна Архієрейська Служба Божа, год. 5. веч. Вечірня. В Світлий Понеділок і Вівторок порядок Богослужень як звичайно в неділі і свята. — Гр.-кат. Уряд Парохіяльний Арх. Церкви св. В. М. Юрія у Львові.

Порядок Богослужень в Семинарській церкві у Львові в Страсний тиждень. Четвер рано Богослуження в Архикатедр. храмі св. Юра, а по пол. в год. 5·30 Страсти Господні. Пятниця год. 9 рано Царські Часи, год. 11. рано Вечірня і винесення Плащаниці, а в год. 6·15 вечером Надгробна (Єрусалимська) Утреня. Субота в год. 8. рано Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею, а в год. 8·30 вечером Воскресна Утреня. — В самі дні свят церква замкнена. — Ректорат. 1920 1—1

З Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовиків у Львові. Згідно з обіжником Пенсійного Інституту з дня 15. згл. 18. березня 1928 обовязані обезпечені і обезпечуючі в Пенсійному Інституті (до дня 31. грудня 1927 року), повідомити той Інститут до дня 15-го квітня н. р. про вибір делегатів згл. визначення повновласників на Загальні Збори Інституту, які мають відбутися в цьому році. Дотепер дуже мале число членів Інституту сповнило свій обовязок в тому напрямі. Сьогорічні Звичайні Загальні Збори будуть приневолені рішати в ріжних засадничих справах, незвичайно важних так для обезпечених як і для обезпечуючих, тому є безумовно конечним, щоби повне число управнених до участи в Загальних Зборах було на цих Зборах репрезентоване. Зазначується при цьому, що повновласти з року 1927 неважні для Звичайних Загальних Зборів в 1928 році. З тих причин звертається Виділ Пенсійного Інституту з проханням до всіх членів Пенсійного Інституту, надсилати повідомлення про вибір делегатів і повновласників, бо Старшина Пенсійного Інституту має намір вже в найблизшому часі скликати Загальні Збори, а брак відповідного числа зголошених делегатів і повновласників може станути тому на перешкоді з великою шкодою для членів Пенсійного Інституту. — Львів, дня 10. квітня 1928. — Виділ Пенсійного Інституту. 1916 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

В КОЖДІЙ більшій місцевости Східної Галичини пошукує інтелігентної особи знане найбільше Акційне Товариство. Оферти під „Загранниця" до Адміністрації „Діла". 1900 3-3

ПОШУКУЄТЬСЯ від зараз конціпієнта. Услівя дуже добрі. Д-р Мартинець, Богородчани. 1839 2—3

АДВОКАТ в Надвірній прийме рутинованого конціпієнта. Зголошення з услівями на адресу д-р Николайчук Надвірна. 1908 2—3

4·50 коштує 6 ложочок до чаю з хінського срібла у Мандля, Коперника 14. 1812а) 5-15

АКУШЕРКА приймає пані. Львів, Городецька ч. 32 Локв. 1802 6—10

КИЛИМИ українські старі з цвітними взірцями купить за готівку Вержейський, Львів, Оссолінських 11, II. поверх. 1826 5-5

ПІСНІ на мішаний хор висилає Музична Накладня „ТОРБАН", Львів, Оссолінських ч. 6. Катальоги даром. 1668 10—10

ФОРТЕПЯНИ, піаніна, фісгармонія першорядних фабрик, закордонні, на ріжні ціни купує, міняє, продає: ГАНАК, Пілсудського 21. І. пов. 5-10

ІСПИТОВАНИЙ дяк, дірігент, кавалер з дуже добрими свідоцтвами і барітоновим голосом пошукує посади. Веде церковний хор як також народний спів. А. Гаскій, Товстобаби п. Горожанка. 1919 1—1

DOMINE Gregorio Lastoweckyj. Salutem Tibi dicit amicus Tuus ex mare adriatico r. Romanus Mandzij, Atl. Trad. Co., 769 s. 2 nd St., Philadelphia, Pa., Usa. 1915 1—3

ЛІПШОЇ слуги до варення і домашньої роботи негайно потребую. — о. Юрій Боднар, Яйківці п. Журавно. 1915 1—3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 76-7

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Специяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
1058 Пересвітлення Рентгеном. 5—20

Адвокат
Д-р Домбчевський Роман
веде канцелярію **в Стрию**
вул. Міцкевича (Колійова) ч. 20. 1-2

ФАБРИКА КАПЕЛЮХІВ ФІЛЬЦОВИХ І СОЛОМКОВИХ
М. БІКЕЛЬ, Скарбківська 7.
Приймає капелюхи до переробловання і фарбовання мужеські, жіночі і діточі після найновіших закордонних моделів. Капелюхи нові продає по реклямових цінах. 1-3

Жіноча конфекція
ЦЕЦИЛІЇ ГАН ЛЬВІВ, площа Смольки ч. 1 а.
поручає найновіші весняні моделі в плащах, сукнях і трикотажах по поміркованих цінах. — Полекші в сплатах. — Замовлення полагоджуються у власній робітні на протязі 3 днів. 1853 7-10

зол. 3 **ЦУКОРНИЦЯ** зол. 3
з хінського срібла тільки у
Б. ҐРИНБЕРҐА Сикстуська 4

НАЙНОВІШІ
ДІТОЧІ ВІЗКИ
виконує **Е. КІК**
Львів,
Жовківська ч. 17.
полагоджує всякі направки і виміни. 2-5

ЖІДНИКИ, портієри, меблеві матерії найдешевше **Ваик** площа Марійська 5, І. пов. 1914 1—9

НА СВЯТА
Найбільший вибір порцеляни, шкла, хінського срібла, фраґета і альпаки **по найдешевших цінах поручає найстарша фірма основана в 1845 р.**
Казимир Левіцкі
влас. Яків і Олександер Левіцкі
Львів, пл. Марійська 10. Тел. 29-15.

ПЕРЛЬМУТТЕРА УЛЬТРАМАРИНА
є безглядно найліпшою і найвидатнішою фарбою до білля, вапна і малярських цілей. Відзначена на виставах в Брукселі, Медіолані і Парижі золотими медалями. 1375 **Скрізь до набуття.** 15—?

ЖІНКИ! Дуже богато жінок терпить на внутрішне обірвання, яке звичайно слідує по пологах, з важкої праці, з двигання і богато інших причин. Жінка буде певно здорова, охоча до життя і праці як спровадить собі спеціяльний бандаж системи д-ра Кобельника проти обниження (обірвання) внутреностей.

При замовленню треба подати міру в центиметрах або ниткою 1) в пасі, 2) около черева, 3) около підчеревя, дальше ріст (низький, високий або середний), кількість перебутих пологів. Описати чи є шлункова нестравність, утиск і протяглі болі внутрі, біль голови і часто навіть очей, біль в крижах, плечах і під лопатками, біль в підчеревю або в пахвині, біль ноги одної або двох і т. д.

Всьо докладно описати і з повним довірям спровадити бандаж, чи то спеціяльний черевний пас на ґумах, зроблений і доповнений відповідною пельотою, приноровленою до роду недомагання. Ціна від 25 до 40 зол., з надзвичайною конструкцією ціна вища.

При недомаганнях і недугах з приводу внутрішного обниження або обірвання жолудка, кишок, матиці і нирки не помагають ніякі ліки, тільки хвилево успокоюють терпіння. Тому одиноким ліком крім операції, є відповідний бандаж, набутий у спеціяліста бандажиста.

М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі ч. 5.

Також і для мужчин доставляється спеціяльні паси проти обниження жолудка, нирки і кишок.

Пропуклинові бандажі. Ґумові панчохи. Ґумові мочники мужеські і жіночі. Прямодержаки. Протези рук і ніг.

ЛЬВІВСЬКЕ ТОВАРИСТВО АКЦІЙНЕ БРОВАРІВ

поручає

НА СВЯТА

СВОЇ ЗНАМЕНИТІ ВИРОБИ

ЕКСПОРТОВЕ ПИВО ЯСНЕ
БАВАРСЬКЕ ПИВО ТЕМНЕ
ПОРТЕР ІМПЕРІЯЛЬ ЧОРНЕ

СКРІЗЬ ДО НАБУТТЯ! СКРІЗЬ ДО НАБУТТЯ!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.